

Bruxelles, 19. svibnja 2017.
(OR. en)

9057/17

Međuinstitucijski predmet:
2016/0404 (COD)

COMPET 328
MI 400
ETS 38
DIGIT 132
SOC 329
EMPL 246
CONSOM 202
CODEC 785

NAPOMENA

Od:	Predsjedništvo
Za:	Vijeće
Br. preth. dok.:	8713/17 COMPET 282 MI 365 ETS 33 DIGIT 111 SOC 300 EMPL 225 CONSOM 168 CODEC 701
Br. dok. Kom.:	5281/1/17 REV 1 COMPET 22 MI 32 ETS 3 DIGIT 6 SOC 16 EMPL 12 CONSOM 11 CODEC 36 IA 7
Predmet:	Prijedlog DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o ispitivanju proporcionalnosti prije donošenja novih propisa kojima se uređuju profesije – opći pristup

Za delegacije se u prilogu nalazi tekst navedenog prijedloga proizišao iz sastanka Odbora stalnih predstavnika održanoga 10. svibnja 2017.

Prijedlozi predsjedništva u tekstu su označeni **podebljanim i podcrtanim slovima**, a izbrisani dijelovi prekriženima.

Vijeće se poziva da postigne dogovor o općem pristupu o ovom tekstu.

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o ispitivanju proporcionalnosti prije donošenja novih propisa kojima se uređuju profesije**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 46., članak 53. stavak 1. i članak 62.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

¹ SL C , , str. .

² SL C , , str. .

budući da:

- (1) Sloboda izbora zanimanja temeljno je pravo. Poveljom Europske unije o temeljnim pravima jamči se sloboda izbora zanimanja i sloboda poduzetništva. Slobodno kretanje radnika, sloboda poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga temeljna su načela unutarnjeg tržišta sadržana u Ugovoru. Stoga nacionalna pravila kojima se uređuje pristup reguliranim profesijama ne bi trebala predstavljati bilo kakvu neopravdanu i nerazmjernu prepreku ostvarenju tih temeljnih prava.
- (2) Budući da nema posebnih odredaba prava Unije kojima bi se uskladili zahtjevi u pogledu pristupa određenoj reguliranoj profesiji ili njezina obavljanja, u nadležnosti je država članica da odluče hoće li i kako regulirati određenu profesiju u granicama načela nediskriminacije i proporcionalnosti.
- (3) Načelo proporcionalnosti jedno je od općih načela prava Unije. To načelo proizlazi iz sudske prakse³ u skladu s kojom bi nacionalne mjere koje mogu otežati ili učiniti manje privlačnim ostvarenje temeljnih sloboda zajamčenih Ugovorom trebale zadovoljiti četiri uvjeta: trebaju se primjenjivati na nediskriminirajući način; trebaju biti opravdane ciljevima od javnog interesa; trebaju biti prikladne za osiguranje ostvarenja željenog cilja; i ne smiju prelaziti okvire potrebne za njegovo ostvarenje.

³ Predmet C-55/94 Reinhard Gebhard protiv Consiglio dell'Ordine degli Avvocati e Procuratori di Milano [1995.] ECR I-4165.

- (4) Direktivom 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁴ utvrđena je obveza država članica da ocijene proporcionalnost svojih zahtjeva kojima se ograničava pristup reguliranim profesijama ili njihovo obavljanje te Komisiju obavijeste o rezultatima ocjene pokretanjem takozvanog postupka uzajamnog ocjenjivanja. Taj je postupak značio da su države članice morale provesti analitički pregled svih svojih propisa o svim reguliranim profesijama na svojem državnom području.
- (5) Rezultati postupka uzajamnog ocjenjivanja ukazali su na manjak jasnoće u pogledu kriterija koje nacionalna nadležna tijela primjenjuju pri ocjenjivanju proporcionalnosti zahtjeva kojima se ograničava pristup reguliranim profesijama ili njihovo obavljanje te na neujednačenu razinu kontrole takvih mjera na svim razinama reguliranja. Stoga je, kako bi se izbjegla fragmentacija unutarnjeg tržišta i uklonile prepreke pokretanju i obavljanju određenih nesamostalnih ili samostalnih djelatnosti, potrebno uspostaviti zajednički pristup na razini Unije kojim će se spriječiti donošenje nerazmjernih mjera.
- (6) U svojoj komunikaciji od 28. listopada 2015. „Poboljšanje jedinstvenog tržišta: više prilika za ljude i poduzeća”⁵, Komisija je utvrdila potrebu za donošenjem analitičkog okvira za ocjenjivanje proporcionalnosti kojim se države članice trebaju služiti pri preispitivanju postojećih propisa o profesijama ili predlaganju novih.
- (7) Djelatnosti obuhvaćene ovom Direktivom trebale bi se odnositi na regulirane profesije obuhvaćene područjem primjene Direktive 2005/36/EZ. **Za potrebe ove Direktive pojam „regulirana profesija” trebao bi se odnositi i na postojeće regulirane profesije kako su definirane Direktivom 2005/36/EZ i na profesije čije reguliranje države članice razmatraju, tako da će one biti obuhvaćene definicijom „regulirana profesija” iz Direktive 2005/36/EZ.** Ova bi se Direktiva trebala primjenjivati uz Direktivu 2005/36/EZ i ne dovodeći u pitanje druge odredbe utvrđene zasebnim aktom Unije u pogledu pristupa određenoj reguliranoj profesiji ili njezina obavljanja.

⁴ Direktiva 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o priznavanju stručnih kvalifikacija (SL L 255, 30.9.2005., str. 22.).

⁵ COM (2015) 550 final.

- (7a) Direktivom se uspostavljaju pravila koja bi trebalo primijeniti prije uvođenja novih ili izmjene postojećih odredaba zakona ili drugih propisa kojima se ograničava pristup reguliranim profesijama ili njihovo obavljanje. Odredbe kojima se ne bi ograničio pristup reguliranim profesijama ili njihovo obavljanje, primjerice uredničkim izmjenama ili tehničkim prilagodbama sadržaja tečajeva osposobljavanja, ne bi trebale ulaziti u područje primjene ove Direktive.**
- (7b) Ako države članice prenose posebne zahtjeve koji se odnose na reguliranje određene profesije, a koji su uspostavljeni zasebnim aktom Unije, ne bi se trebala primjenjivati ocjena proporcionalnosti kako je utvrđena posebnim odredbama ove Direktive. Neovisno o tome, odredbe koje se odnose na zahtjeve u vezi s praćenjem, informacijama i transparentnošću kako su utvrđene ovom Direktivom trebale bi ostati na snazi.**
- (8) Države članice trebale bi se moći osloniti na zajednički regulatorni okvir koji se temelji na jasno definiranim pravnim konceptima u pogledu različitih načina reguliranja određene profesije diljem Unije. Postoji nekoliko načina reguliranja profesije, primjerice pridržavanjem prava pristupa određenoj profesiji ili njezina obavljanja nositeljima određene stručne kvalifikacije. Nacionalnim odredbama može se isto tako regulirati jedan od načina obavljanja profesije utvrđivanjem uvjeta za korištenje profesionalnih naziva.
- (9) Teret dokazivanja opravdanosti i proporcionalnosti na državama je članicama. Razlozi za reguliranje koje država članica navodi kao opravdanje trebali bi stoga biti popraćeni analizom primjerenosti i proporcionalnosti mjere koju donosi ta država te konkretnim dokazima kojima se potkrjepljuju njezini argumenti, **uzimajući u obzir posebne okolnosti te države članice. U materijale priložene nedavno uvedenim ili izmijenjenim odredbama trebalo bi uključiti objašnjenje koje je dovoljno detaljno da bi se omogućila ocjena usklađenosti s načelom proporcionalnosti.**

- (10) Primjereno je **nakon njihova donošenja** pratiti proporcionalnost [...] **novih ili izmijenjenih** odredaba kojima se ograničava pristup reguliranim profesijama ili njihovo obavljanje [...]. Preispitivanje proporcionalnosti ograničavajućih nacionalnih propisa u području reguliranih profesija ne bi se trebalo temeljiti samo na cilju određenog propisa u vrijeme njegova donošenja, nego i na učincima tog propisa koji se ocjenjuju nakon njegova donošenja. Ocjena proporcionalnosti nacionalnog zakonodavstva trebala bi se temeljiti na promjenama koje su nastupile u području **regulirane profesije** nakon donošenja tog propisa.
- (11) Države članice trebale bi provoditi ocjene proporcionalnosti, **među ostalim u slučajevima u kojima se profesiju neizravno regulira davanjem ovlasti za njezino reguliranje posebnom strukovnom tijelu**, na objektivan i neovisan način [...], **uzimajući u obzir objektivne primjedbe. Države članice takva stajališta mogu dobiti od bilo kojeg tijela koje smatraju relevantnim i sposobnim pružiti takva stajališta, uključujući postojeća tijela koja su dio nacionalnog zakonodavnog postupka. [...]** **To je posebno važno u slučajevima u kojima** [...] ocjenu **provode** [...] lokalna nadležna tijela, regulatorna tijela ili strukovne organizacije koji su bolje upoznati s lokalnim uvjetima i imaju specijalizirano znanje, zbog čega bi ona u određenim slučajevima mogla biti prikladnija za utvrđivanje najboljeg načina za ispunjavanje ciljeva od javnog interesa, **i** [...] u slučajevima kada se političkim izborom tih nadležnih ili drugih tijela pogoduje postojećim subjektima na štetu novih sudionika na tržištu.

(12) Ako je pokretanje i obavljanje određenih nesamostalnih ili samostalnih djelatnosti uvjetovano poštovanjem određenih odredaba povezanih s posjedovanjem posebnih stručnih kvalifikacija koje su izravno ili neizravno propisale države članice, potrebno je osigurati da su takve odredbe opravdane ciljevima od javnog interesa, poput onih u smislu Ugovora, odnosno javne politike, javne sigurnosti i javnog zdravlja ili prevladavajućim razlozima od općeg interesa koji su prihvaćeni u sudskoj praksi Suda, **a koji bi se mogli nastaviti mijenjati**. Važno je osigurati da su ciljevi od javnog interesa primjereno utvrđeni kako bi se odredio intenzitet reguliranja. Na primjer, kako bi osigurale visoku razinu zaštite javnog zdravlja, države članice trebale bi raspolagati određenom marginom prosudbe pri odlučivanju o stupnju zaštite koju žele osigurati u području javnog zdravlja i o načinu na koji će se ta zaštita ostvariti. Osim toga, potrebno je pojasniti da se među prevladavajućim razlozima od općeg interesa koje je priznao Sud nalazi očuvanje financijske ravnoteže sustava socijalne sigurnosti; zaštita potrošača, primatelja usluga i radnika; jamstvo odgovarajuće sudske zaštite; pravednost trgovinskih transakcija; borba protiv prijevara i sprečavanje utaje ili izbjegavanja poreza; [...] sigurnost **prijevoza**; zaštita okoliša i urbanog okoliša; zdravlje životinja; intelektualno vlasništvo; zaštita i očuvanje nacionalne povijesne i umjetničke baštine, ciljevi socijalne politike i ciljevi kulturne politike. U skladu s ustaljenom sudskom praksom, razlozi isključivo gospodarske prirode koji u osnovi imaju protekcionističke ciljeve te isključivo administrativni razlozi, kao što je provođenje nadzora ili prikupljanje statističkih podataka, ne mogu predstavljati prevladavajući razlog od općeg interesa.

(12a) Državama članicama prepušteno je da utvrde razinu zaštite koju žele pružiti ciljevima od javnog interesa te proporcionalan način na koji se ta razina treba postići. Činjenica da jedna država članica propisuje manje stroga pravila od druge države članice ne znači da su pravila potonje države članice neproporcionalna i stoga nespojiva s pravom EU-a.

- (13) Ako država članica želi regulirati određenu profesiju ili izmijeniti postojeća pravila, trebala bi u obzir uzeti prirodu rizika povezanu sa željenim ciljevima od javnog interesa, posebno rizika za potrošače, stručnjake ili treće osobe. Isto bi tako trebalo imati na umu da u području profesionalnih usluga obično postoji nejednakost u informiranosti između potrošača i stručnjaka. Stručnjaci pokazuju visoku razinu tehničkog znanja koju potrošači možda nemaju, a potrošači stoga imaju poteškoće u ocjenjivanju kvalitete usluga koje su im pružene, **a to i dalje može biti slučaj unatoč mogućem smanjenju nejednakosti u informiranosti između stručnjaka i primatelja usluga zbog znanstvenog i tehnološkog razvoja.**
- (14) Kako bi se ispunio zahtjev proporcionalnosti, mjera bi trebala biti primjerena za osiguranje ostvarenja željenog cilja. Mjera bi se trebala smatrati prikladnom za osiguranje ostvarenja željenog cilja samo ako stvarno odražava brigu za ostvarenjem tog cilja na dosljedan i sustavan način, na primjer kada se slični rizici povezani s određenim djelatnostima rješavaju na usporediv način i kada se sva izuzeća od propisanih ograničenja primjenjuju u skladu s navedenim ciljem. Nadalje, nacionalna mjera trebala bi pridonijeti ostvarenju željenog cilja i stoga ju, ako ne utječe na razlog opravdanosti, ne bi trebalo smatrati prikladnom.
- (15) Zahtjeve povezane sa stručnim kvalifikacijama trebalo bi smatrati nužnima samo kada se postojeće mjere, poput prava u području zaštite potrošača, ne mogu smatrati prikladnima ili stvarno učinkovitima za ostvarenje željenog cilja.
- (16) Među elementima koje nacionalna tijela trebaju uzeti u obzir najvažniji su sljedeći: veza između opsega profesionalnih djelatnosti obuhvaćenih određenom profesijom i potrebnih stručnih kvalifikacija; složenost poslova, posebno u pogledu razine, prirode i trajanja osposobljavanja ili potrebnog iskustva; postojanje različitih načina za stjecanje stručnih kvalifikacija; opseg profesionalnih djelatnosti koje su pridržane nositeljima određenih stručnih kvalifikacija, a posebno mogu li se djelatnosti pridržane određenim stručnjacima podijeliti s drugim stručnjacima; stupanj autonomije u obavljanju regulirane profesije, posebno kad se djelatnosti povezane s reguliranom profesijom obavljaju pod kontrolom i odgovornošću propisno kvalificiranog stručnjaka.

- (17) Kada država članica regulira određenu profesiju trebala bi u obzir uzeti činjenicu da tehnološki razvoj može smanjiti nejednakost u informiranosti između potrošača i stručnjaka. S obzirom na brzinu tehnoloških promjena i znanstvenog napretka, ažuriranja zahtjeva u pogledu pristupa mogu biti posebno važna za niz profesija.
- (18) [...] **Države članice** trebale bi propisno uzeti u obzir gospodarski učinak mjere, [...] posebno u odnosu na **kvalitetu pružene usluge**, [...] tržišno natjecanje na tržištu [...] te učinak na pravo na rad i slobodno kretanje osoba i usluga unutar Unije. Na temelju te analize države članice trebale bi posebno provjeriti je li opseg ograničenja pristupa reguliranim profesijama ili njihova obavljanja [...] proporcionalan važnosti željenih ciljeva i očekivanih koristi.
- (19) Države članice trebale bi provesti usporedbu predmetne nacionalne mjere s alternativnim i manje ograničavajućim rješenjima kojima bi se omogućilo ostvarenje istog cilja, ali uz manje ograničenja. Ako su mjere opravdane zaštitom potrošača i ako su utvrđeni rizici ograničeni na odnos stručnjaka i potrošača bez negativnog utjecaja na treće osobe, cilj bi se mogao ostvariti manje ograničavajućim sredstvima od pridržavanja djelatnosti stručnjacima [...]. [...].

- (20) [...] **Države članice** trebale bi provesti [...] **ukupnu** ocjenu okolnosti u kojima se [...] **zahtjev** donosi i provodi te posebno razmotriti [...] učinak uvođenja više zahtjeva **zajedno** povrh posebnih stručnih kvalifikacija. Pokretanje i obavljanje određenih djelatnosti može biti uvjetovano poštovanjem određenih odredaba kao što su pravila koja se odnose na organizaciju profesije, obvezno članstvo u strukovnom tijelu, profesionalnu etiku, nadzor i odgovornost. Stoga bi pri ocjenjivanju [...] učinka tih **novih ili izmijenjenih** mjera [...] **države članice** isto tako trebale uzeti u obzir **kombinirani učinak tih mjera zajedno s** drugim postojećim zahtjevima, kao što su kontinuirano stručno usavršavanje, obvezno članstvo u komori, programi za registraciju ili dobivanje ovlasti, kvantitativna ograničenja, zahtjevi u pogledu posebnog pravnog oblika i vlasničke strukture, teritorijalna ograničenja, multidisciplinarna ograničenja i pravila o nespojivosti, zahtjevi u pogledu osiguranja te zahtjevi u pogledu znanja jezika, u mjeri potrebnoj za obavljanje profesije. **Pritom postojeći zahtjevi koji se ne mijenjaju ne bi podlijegali novoj ocjeni proporcionalnosti.** Mjera koju uvede određena država članica ne može se smatrati nužnom za ostvarenje željenog cilja ako se njome u biti udvostručuju zahtjevi koji su već uvedeni u okviru drugih pravila ili postupaka.

(20a) Uvođenjem dodatnih zahtjeva može se ostvariti dodana vrijednost za cilj od javnog interesa, a činjenica da bi trebalo ocijeniti njihov kombinirani učinak ne znači da su ti zahtjevi neproporcionalni. Na primjer, zahtjevi u pogledu kontinuiranog stručnog usavršavanja mogu biti prikladni kako bi se osiguralo da stručnjaci ostanu u toku s kretanjima u svojem području te doprinijelo sigurnom prakticiranju profesija s posebnim rizicima, posebno ako je time obuhvaćeno tehničko, znanstveno, regulatorno i etičko usavršavanje i ako se stručnjake potiče na sudjelovanje u cjeloživotnom učenju relevantnom za njihovu profesiju, dok se za neke profesije u kojima je to potrebno i prikladno kako bi se postigao cilj od javnog interesa obvezno članstvo u komori može smatrati prikladnim za osiguravanje odgovarajućeg nadzora.

(20b) Kriteriji proporcionalnosti kako su utvrđeni ovom Direktivom mogu se primijeniti u prikladnom opsegu i s prikladnim stupnjem intenziteta tijekom ocjene proporcionalnosti koja se provodi prije uvođenja novih odredaba ili izmjene postojećih. Opseg i stupanj intenziteta primijenjen tijekom ocjenjivanja trebao bi biti proporcionalan sadržaju odredaba koje se uvode i njihova učinka.

(21) Za pravilno je funkcioniranje unutarnjeg tržišta ključno osigurati da države članice [...] predstavničkim udruženjima ili drugim relevantnim dionicima prije uvođenja novih **ili izmjene postojećih** mjera kojima se ograničava pristup reguliranim profesijama ili njihovo obavljanje pruže informacije te da im daju priliku da iznesu svoja mišljenja.

(22) [...] **U svrhu poticanja država članica na razmjenu odgovarajućih i redovito ažuriranih informacija o reguliranju profesija Komisija bi trebala olakšati** razmjenu najboljih praksi **među državama članicama, uključujući posebne načine na koje države članice reguliraju određenu profesiju te učinke takvog reguliranja.** [...]

- (23) Kako bi se povećala transparentnost i promicalo ocjene proporcionalnosti utemeljene na usporedivim kriterijima, važno je da sve informacije koje dostave države članice budu lako dostupne u bazi podataka o reguliranim profesijama kako bi se svim [...] **državama članicama** omogućilo dostavljanje primjedbi.
- (24) S obzirom na to da ciljeve ove Direktive, to jest uklanjanje nerazmjernih ograničenja pristupa reguliranim profesijama ili njihova obavljanja, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega djelovanja mogu na bolji način ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ovom se Direktivom ne prelazi okvire potrebne za ostvarenje tih ciljeva,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Predmet

Ovom se Direktivom utvrđuju pravila o zajedničkom okviru za provođenje ocjena proporcionalnosti prije uvođenja novih **ili izmjene postojećih** odredaba zakona ili drugih propisa kojima se ograničava pristup reguliranim profesijama ili njihovo obavljanje [...] kako bi se osiguralo pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

Članak 2.

Područje primjene

1. Ova se Direktiva primjenjuje na **odredbe zakona ili drugih propisa** [...] država članica kojima se ograničava pristup reguliranoj profesiji ili njezino obavljanje ili jedan od načina njezina obavljanja, uključujući korištenje profesionalnog naziva i profesionalnih djelatnosti koje su dopuštene na temelju takvog naziva, koji su obuhvaćeni područjem primjene Direktive 2005/36/EZ.
2. **Ako države članice prenesu** [...] posebne [...] **zahtjeve** u pogledu reguliranja određene profesije, **kako su razrađeni** [...] u zasebnom aktu Unije, [...] **članci 4., 5. i 6., uz iznimku članka 4. stavka 4., ove Direktive ne primjenjuju se. Ovaj se stavak ne primjenjuje na zahtjeve utvrđene pravom Unije kojima se državama članicama ostavlja izbor u pogledu točnog načina njihova prenošenja.**

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se definicije iz Direktive 2005/36/EZ, **uz razumijevanje da se pojam „regulirana profesija” odnosi i na postojeće regulirane profesije i na profesije čije reguliranje države članice razmatraju.**

Osim toga, primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „zaštićeni profesionalni naziv” znači oblik reguliranja profesije u kojem je upotreba naziva u profesionalnoj djelatnosti ili skupini profesionalnih djelatnosti izravno ili neizravno uvjetovana posjedovanjem određenih stručnih kvalifikacija u odgovarajućem području na temelju zakona ili drugih propisa, i u kojem nepropisna upotreba tog naziva podliježe sankcijama [...];

- (b) „djelatnosti koje su pridržane određenoj profesiji” znači oblik reguliranja profesije u kojem je pristup profesionalnoj djelatnosti ili skupini profesionalnih djelatnosti izravno ili neizravno, na temelju zakona ili drugih propisa, pridržan članovima određene regulirane profesije, uključujući kada se djelatnost dijeli s drugim reguliranim profesijama.

Članak 4.

*Ex ante ocjena novih mjera **i praćenje***

1. Države članice [...] **provode ocjenu proporcionalnosti u skladu s pravilima utvrđenima ovom Direktivom** prije uvođenja novih **ili izmjene postojećih** odredaba zakona ili drugih propisa kojima se ograničava pristup reguliranim profesijama ili njihovo obavljanje[...].
2. Svaka odredba iz stavka 1. popraćena je [...] **objašnjenjem** kojim se omogućuje ocjena usklađenosti s načelom proporcionalnosti.
3. Razlozi zbog kojih se određena odredba smatra opravdanom[...] i proporcionalnom potkrepljuju se kvalitativnim i, kada je to moguće **i relevantno**, kvantitativnim [...] **sredstvima, uzimajući u obzir posebne okolnosti te države članice.**
4. Države članice prate proporcionalnost **novih ili izmijenjenih** odredaba zakona ili drugih propisa kojima se ograničava pristup reguliranim profesijama ili njihovo obavljanje [...] **nakon donošenja**, [...] uzimajući u obzir promjene koje su nastupile nakon donošenja te mjere.

5. Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi osigurale da se ocjena proporcionalnosti iz stavka 1. provodi na objektivan i neovisan način, [...] **uzimajući u obzir** [...] **objektivne** [...] **primjedbe**.

Članak 5.

Opravdanost na temelju ciljeva od javnog interesa

1. Države članice osiguravaju da su odredbe zakona ili drugih propisa kojima se ograničava pristup reguliranim profesijama ili njihovo obavljanje koje namjeravaju uvesti i izmjene postojećih odredaba koje namjeravaju izvršiti opravdane ciljevima od javnog interesa.
2. [...] **Države članice** posebno razmatraju jesu li te odredbe objektivno opravdane na temelju javne politike, javne sigurnosti ili javnog zdravlja, ili prevladavajućim razlozima od javnog interesa, kao što su očuvanje financijske ravnoteže sustava socijalne sigurnosti, zaštita potrošača, primatelja usluga i radnika, jamstvo odgovarajuće sudske zaštite, pravednost trgovinskih transakcija, borba protiv prijevara i sprečavanje utaje ili izbjegavanja poreza, sigurnost [...] **prijevoza**, zaštita okoliša i urbanog okoliša, zdravlje životinja, intelektualno vlasništvo, zaštita i očuvanje nacionalne povijesne i umjetničke baštine, ciljevi socijalne politike i ciljevi kulturne politike.
3. Razlozi isključivo gospodarske prirode [...] ili isključivo administrativni razlozi ne mogu predstavljati prevladavajuće razloge u javnom interesu kojima se opravdava ograničenje pristupa reguliranim profesijama ili njihova obavljanja.

Proporcionalnost

1. Prije uvođenja novih **ili izmjene postojećih** odredaba zakona ili drugih propisa kojima se ograničava pristup reguliranim profesijama ili njihovo obavljanje[...] države članice ocjenjuju jesu li te odredbe [...] prikladne za osiguranje ostvarenja željenog cilja i ne prelaze li okvire potrebne za ostvarenje tog cilja.
2. Kada **države članice ocjenjuju** [...] nužnost i proporcionalnost odredaba, **opseg ocjene proporcionalan je sadržaju i učinku odredbe.** [...]

Države članice uzimaju u obzir:

- (a) prirodu rizika povezanih sa željenim ciljevima od javnog interesa, posebno rizika za [...] **primatelje usluga, uključujući potrošače**, te za stručnjake ili treće osobe;
- (b) prikladnost odredbe [...] za ostvarenje željenog cilja [...];

(ba) pitanje odražava li stvarno odredba željeni cilj na dosljedan i sustavan način;

- (c) nužnost odredbe te posebice jesu li postojeća posebna ili općenita pravila, poput propisa o sigurnosti proizvoda ili zaštiti potrošača, nedostatna za zaštitu željenog cilja;

(ca) gospodarski učinak mjere, posebno u odnosu na stupanj tržišnog natjecanja na tržištu i kvalitetu pružene usluge, te učinak na slobodno kretanje osoba i usluga unutar Unije;

(cb) mogućnost primjene manje ograničavajućih sredstava za ostvarenje cilja od javnog interesa; ako su utvrđeni rizici ograničeni na odnos stručnjaka i potrošača bez negativnog utjecaja na treće osobe, države članice posebno ocjenjuju može li se cilj ostvariti drugim sredstvima osim pridržavanja djelatnosti određenoj profesiji;

(cc) učinak novih ili izmijenjenih odredaba u kombinaciji s drugim zahtjevima kojima se ograničava pristup profesiji ili njezino obavljanje, a posebno način na koji nove ili izmijenjene odredbe, u kombinaciji s drugim zahtjevima, doprinose postizanju istog cilja od javnog interesa te pitanje jesu li nužne za postizanje tog cilja.

Države članice razmatraju i sljedeće elemente kada su oni relevantni za odredbu koja se uvodi ili mijenja:

- (d) [...] **vezu** između opsega djelatnosti obuhvaćenih određenom profesijom ili pridržanih toj profesiji i potrebnih stručnih kvalifikacija;
- (e) [...] **vezu** između složenosti poslova i nužnog posjedovanja posebnih stručnih kvalifikacija, posebno u pogledu razine, prirode i trajanja osposobljavanja ili potrebnog iskustva[...];

(ea) mogućnost stjecanja stručne kvalifikacije na druge načine;

- (f) [...]mogu li se ili ne mogu, i zašto, djelatnosti pridržane određenim profesijama podijeliti s drugim profesijama;
- (g) stupanj autonomije u obavljanju regulirane profesije te učinak organizacijskih i nadzornih rješenja na ostvarenje željenog cilja, posebno ako se djelatnosti povezane s reguliranom profesijom obavljaju pod nadzorom i odgovornošću propisno kvalificiranog stručnjaka;
- (h) znanstveni i tehnološki razvoj kojim se može **učinkovito** smanjiti nejednakost u informiranosti između stručnjaka i potrošača;
- (i) [...];
- (j) [...];
- (k) [...].

3. [...]

4. Za potrebe stavka 2. točke ([...]cc) [...] **države članice** ocjenjuju [...] učinak **nove ili izmijenjene odredbe u kombinaciji s jednim zahtjevom ili više** [...] zahtjeva, **a osobito sljedeće**:

(a) djelatnosti koje su pridržane određenoj profesiji[...];

(aa) zaštićeni profesionalni naziv;

(b) zahtjevi u pogledu **obveze** kontinuiranog stručnog usavršavanja;

(c) pravila koja se odnose na organizaciju profesije, profesionalnu etiku i nadzor;

(d) obvezno članstvo u komori, programi za registraciju ili dobivanje ovlasti, posebno ako ti zahtjevi podrazumijevaju posjedovanje određenih stručnih kvalifikacija;

(e) kvantitativna ograničenja, posebno zahtjevi kojima se ograničava broj dozvola za obavljanje djelatnosti, ili utvrđuje najmanji ili najveći broj zaposlenika, rukovoditelja ili predstavnika koji imaju određene stručne kvalifikacije;

(f) zahtjevi u pogledu posebnog pravnog oblika ili zahtjevi koji se odnose na vlasničku strukturu ili upravljanje poduzećem, u mjeri u kojoj su ti zahtjevi izravno povezani s obavljanjem regulirane profesije;

(g) teritorijalna ograničenja, [...] **uključujući** slučajeve u kojima je profesija drukčije regulirana na različitim dijelovima državnog područja države članice;

(h) zahtjevi kojima se ograničava zajedničko ili partnersko obavljanje regulirane profesije, te pravila o nespojivosti;

(i) zahtjevi u pogledu osiguranja ili drugog načina osobne ili kolektivne **zaštite** s obzirom na profesionalnu odgovornost;

(j) zahtjevi u pogledu znanja jezika, u mjeri potrebnj za obavljanje profesije.

Članak 7.

Informiranje i uključenost dionika

Države članice na odgovarajuće načine [...] **stavljaju informacije na raspolaganje** [...] primateljima usluga [...] i **drugim** bitnim dionicima, **uključujući one koji nisu** [...] članovi dotične profesije, prije uvođenja novih **ili izmjene postojećih** odredaba zakona ili drugih propisa kojima se ograničava pristup reguliranim profesijama ili njihovo obavljanje [...] i daju im priliku da iznesu svoje mišljenje. **U tu svrhu države članice mogu primjenjivati nacionalne postupke.**

Članak 8.

*Razmjena informacija među [...] **državama članicama***

1. Radi učinkovite primjene ove Direktive [...] **Komisija** [...] **olakšava** razmjenu informacija [...] **među** [...] državama članicama o pitanjima obuhvaćenima ovom Direktivom [...] **te** o posebnom načinu na koji reguliraju profesiju ili o učincima **tog** reguliranja [...].
2. Države članice obavješćuju Komisiju o [...] **javnim** tijelima odgovornim za prenošenje i primanje informacija u svrhe primjene stavka 1.

Članak 9.

Transparentnost

1. Razloge zbog kojih se smatra da su odredbe ocijenjene u skladu s ovom Direktivom opravdane[...] i proporcionalne, a koji su priopćeni Komisiji u skladu s člankom 59. stavkom[...] 5. [...] Direktive 2005/36/EZ, [...] **države članice** unose u bazu podataka o reguliranim profesijama iz članka 59. stavka 1. Direktive 2005/36/EZ te ih nakon toga Komisija objavljuje, **osim u slučaju izričitog zahtjeva dotične države članice da se ti razlozi ne učine javno dostupnima. Svi se takvi zahtjevi obrazlažu.**
2. Države članice [...] mogu Komisiji ili državi članici koja je [...] **priopćila** odredbe dostaviti primjedbe **o tim odredbama i razlozima na temelju kojih se smatraju opravdanima i proporcionalnima.**

Članak 10.

Preispitivanje

1. Do 18. siječnja 2024. i svakih pet godina nakon toga, Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o provedbi i rezultatima ove Direktive uključujući, među ostalim aspektima, njezino područje primjene i učinkovitost.
2. Uz izvješće iz stavka 1., prema potrebi, prilažu se odgovarajući prijedlozi.

Članak 11.

Prenošenje

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije do isteka roka od **24 mjeseca**. Tekst tih odredaba odmah dostavljaju Komisiji.

Kada ih države članice donose, te odredbe pri službenoj objavi sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Države članice određuju načine tog upućivanja.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koji će donijeti u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 12.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu [dvadesetog] dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 13.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Europski parlament

Predsjednik

Za Vijeće

Predsjednik